

нието, вървятъ и напредватъ въ него успоредно съ другитѣ съподданни и съсѣдни народи.

„Султановото правителство като остава и дава свобода на Българитѣ, на тѣхна собствена инициатива въздиганіето и поддържаніето на народнитѣ си училища, чрѣзъ това ненамѣсваніе въ образователното имъ дѣло, посвяти за тѣхъ онова комунално право, което имъ позволяваше общински учреждения, официално вече припознати. Съ това е турено основата на тѣхното самоуправленіе, което отъ църковно-училищно за сега ще бжде отъ полза за Държавата да се въведе постепенно и на политическо-административно.“

А бурята, която се трупаше на балканитѣ, но която турскитѣ държавници нѣмахъ прѣдвидливостъ нито воля съ разумни мѣрки да отклонѣтъ, все повече и повече приближаваше да избухне. Подиръ малкитѣ признаци, като приключението въ Хасково съ убиваніето на Чорбаджията х. Ставря и онова на Араба-Конакъ съ обиранието на хазната, дойдохъ ония прѣдвѣстители на бурята: неудачнитѣ възстания въ Ст. Загора, Сливенъ, Шуменъ, Габрово, Гор. Орѣховица, Сивлиево, Червена-вода и Дрѣновския мѣнастирь, 1875—76 г., и която буря се разрази отъ двѣтъ страни на балкана съ крупното, организираното възстание въ сръднегорската долина—Тракия и съ геройското минаване въ България на българскитѣ *аргонавти* чрѣзъ Дунава съ парахода Радецки, — възстания и геройства, потжкани тѣй сжщо въ кръвъ и огнь. Прогрессивния ходъ на разрушителната стихия бѣше очевиденъ. Първитѣ революционни движения, малки и слаби, отъ 1856 и 62 г. въ Търново и Габрово и които се сподиряхъ отъ минаваніето на четитѣ въ 1867—68 г. взеха вече другъ характеръ, страшенъ и сериозенъ; организираше ги и ги правѣше мѣстното селско, земледѣлческо и мирно до тогива българско население, и то едва нѣкоя година отъ когато въ Цариградъ бѣхъ повѣрвали, че террора и бѣсилкитѣ на Метхадъ паша бѣхъ сплашили *непокорната рая* въ Туна-вилаети. Тая рая сега бѣше се раздвижила, викаше и искаше за себе си човѣшки и за отечеството си политически животъ. На този викъ, ако и за давенъ въ кръвъ и огнь, християнска Европа бѣше вече дала ухо, и първий свой откликъ той намѣри въ сръбско-турската война на 1876 г., която война бѣше екътъ на тая буря.

Тѣкмо въ това врѣме 1876—азъ бѣхъ въ Цариградъ. *Талиматъгъ* (законътъ) за рудната сол бѣше вече съставенъ отъ *русуматъ меджиши* и прѣписъ отъ него бѣше ми изда-